

Anteckningar för Sysavs lektionsmaterial

Saker som är bra att veta:

- Ord som kan anses svåra eller behöva diskuteras är understrukna och finns förklarade i presentationens anteckningar på sidan.
- Många av sidorna har animationer. Har du en äldre version av Powerpoint så rekommenderar vi att du använder den medföljande PDF-filen.

Om du hittar något i underlaget som behöver uppdateras eller ändras, kontrollera om det finns en ny version på www.sysav.se/skola eller kontakta kundservice@sysav.se

Matsvinn och matavfall

Lektion för år 4-6

”

Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser.

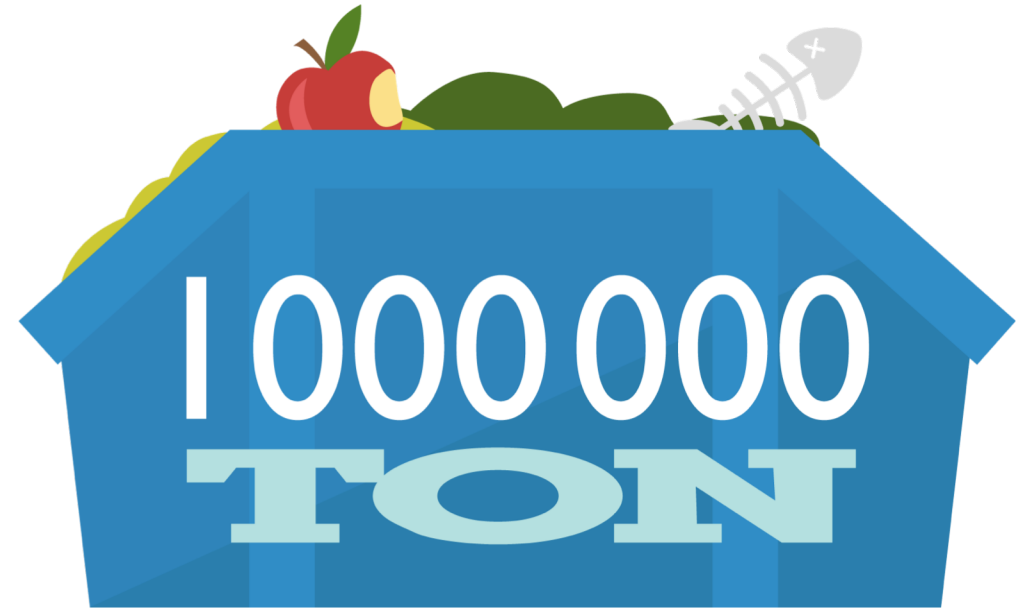
Delmål 3

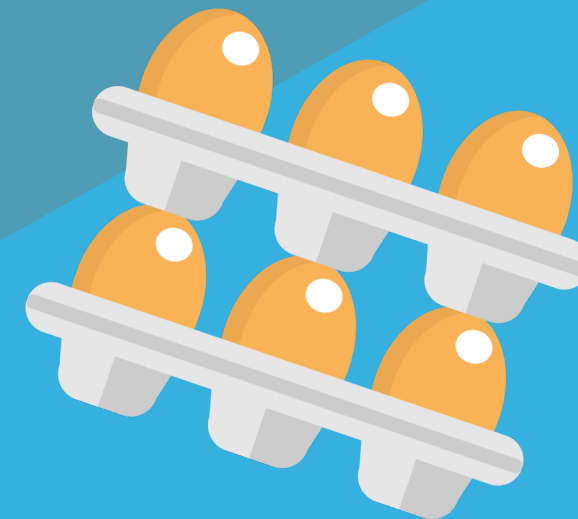
Halvera matsvinnet i världen

Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

All matproduktion påverkar miljön i större eller mindre utsträckning. Att producera mat som slängs är inte hållbart.

Visste du att...
Ungefär 1 av 5 matkassar
hamnar i soporna.

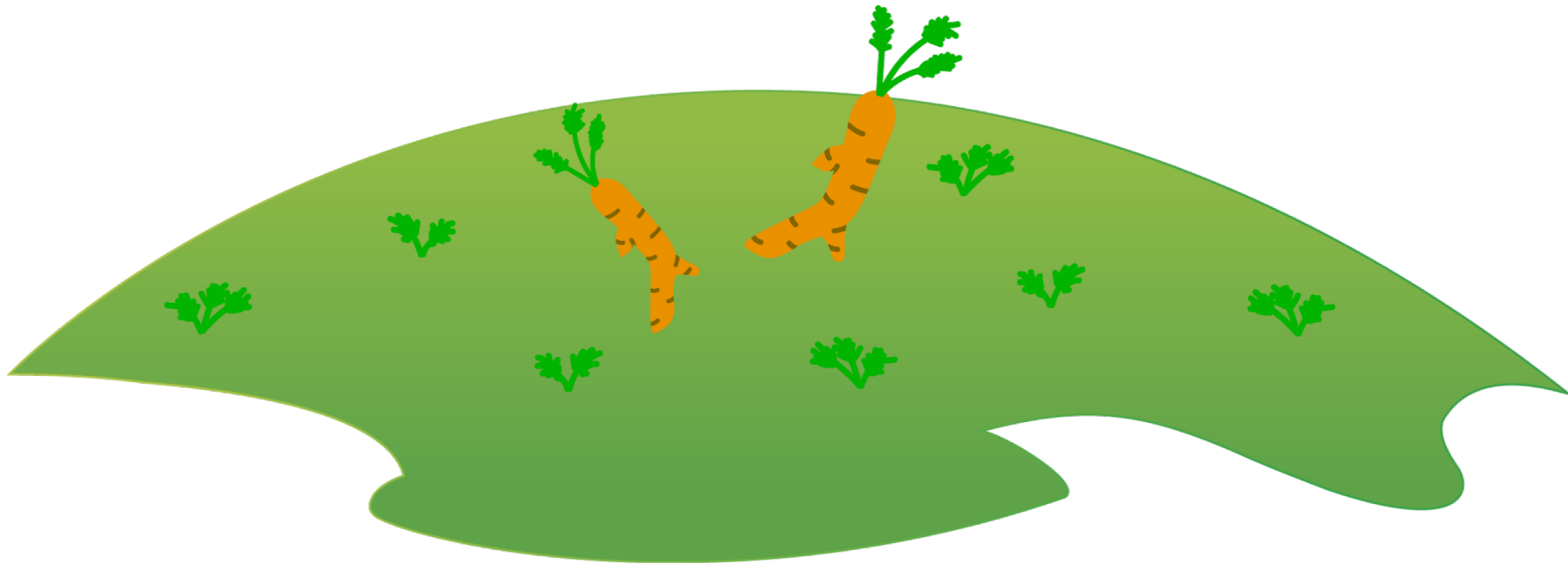

Visste du att...
År 2016 slängde varje
svensk 97 kilo matavfall.

Mat slängs i alla produktionsled

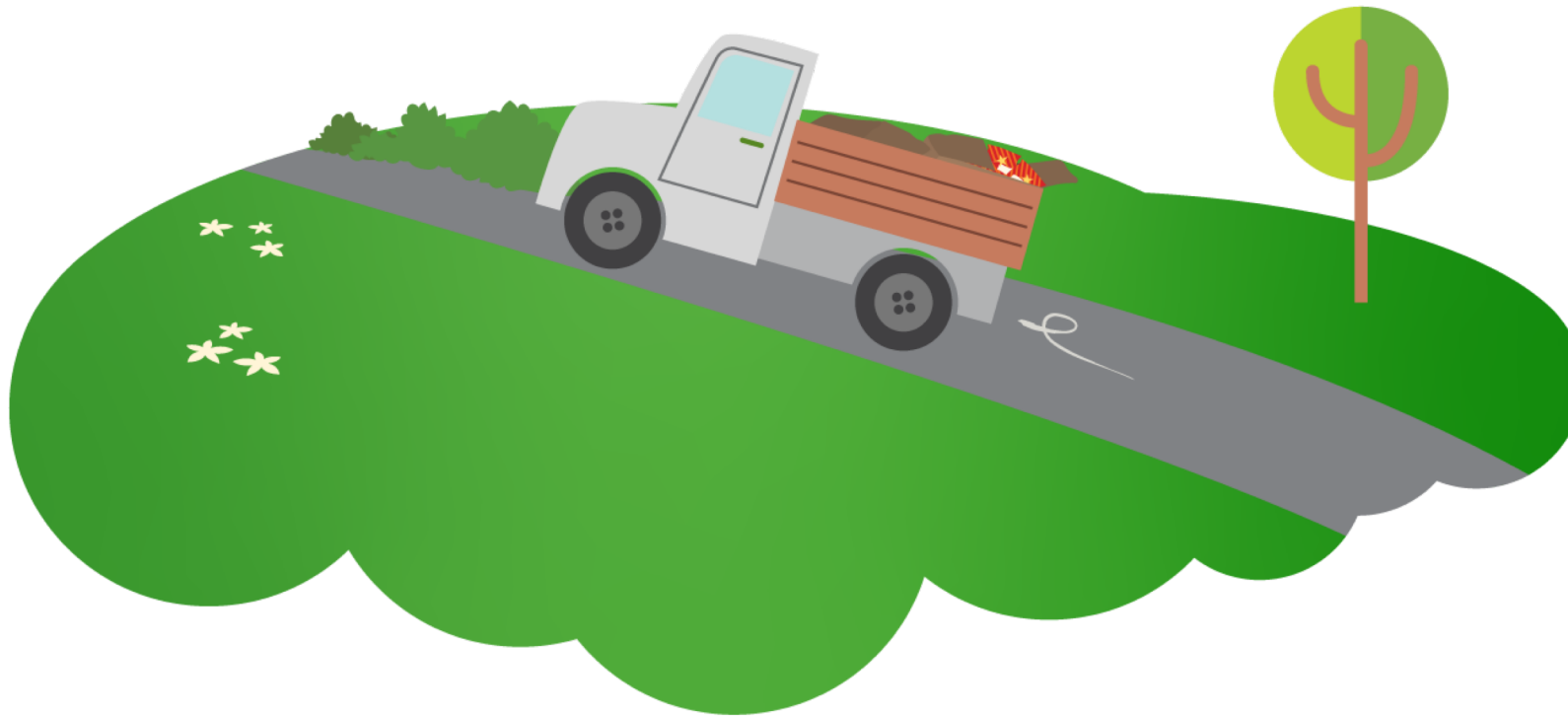
Där den odlas

Mat slängs i alla produktionsled

När den transporteras

Mat slängs i alla produktionsled

I butiken

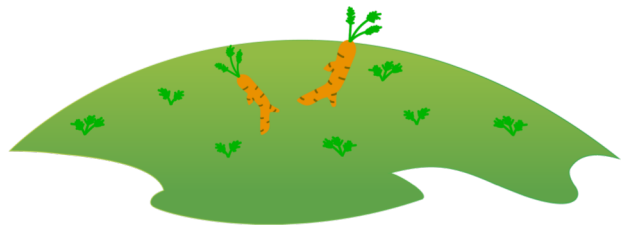
Mat slängs i alla produktionsled

Hemma

Mat slängs i alla produktionsled

Där den odlas

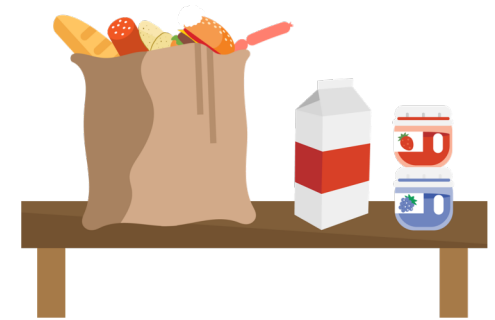
När den transporteras

I butiken

Hemma

Ätbart eller inte?

Är den här hårdosten ätbar?

Hårdost
Bäst före:
För 2 veckor sedan

Är den här hårdosten ätbar?

Hårdost
Bäst före:
För 2 veckor sedan

Är den här köttfärsen ätbar?

Köttfärs
Sista förbrukningsdag:
För 2 dagar sedan

Är den här köttfärsen ätbar?

Köttfärs
Sista förbrukningsdag:
För 2 dagar sedan

Är den här mjölken drickbar?

Mjök
Bäst före:
För 4 dagar sedan

Är den här mjölken drickbar?

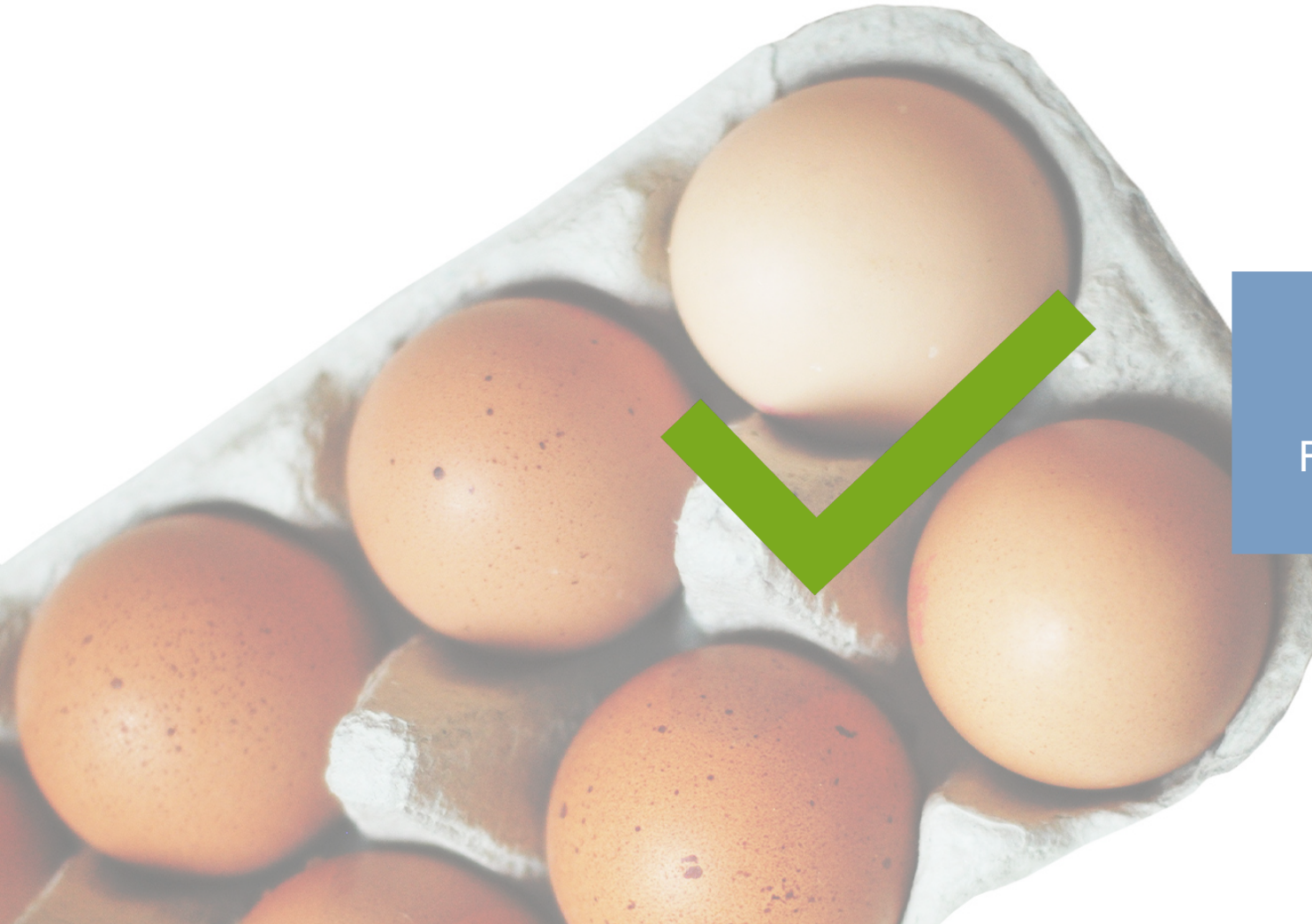

Är dessa äggen ätbara?

Ägg
Bäst före:
För 1 månad sedan

Är dessa äggen ätbara?

Ägg
Bäst före:
För 1 månad sedan

Vad är skillnaden på
matsvinn och
oundvikligt matavfall?

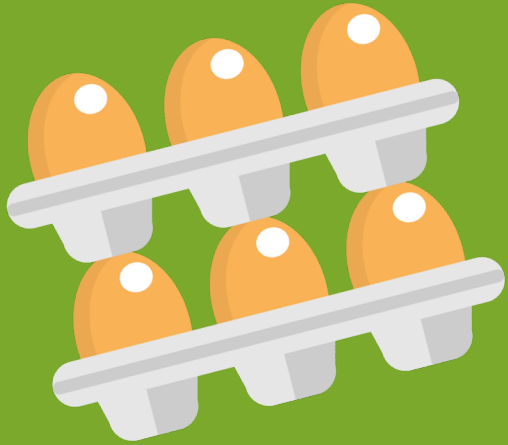
Oundvikligt matavfall

Exempel på oundvikligt matavfall är sådant vi inte kan äta. T.ex. äggskal, kycklingben, bananskal, äppelskruttar och tepåsar.

Matsvinn

Matsvinn är mat som slängs som hade kunnat ätas. Matrester och mat vars bäst före-datum gått ut som slängs trots att det är ätligt.

Tips

Bäst före-datum är inget mått på hur länge livsmedlet är ätbart. Skafferivaror kan hålla i flera år, mjölk upp till en vecka efter bäst före-datum och ägg i ett par månader om de förvaras kylt.

**Vad gör vi med matavfallet
som samlas in?**

”

Biogas är bra, men minskat
matsvinn är ännu bättre!

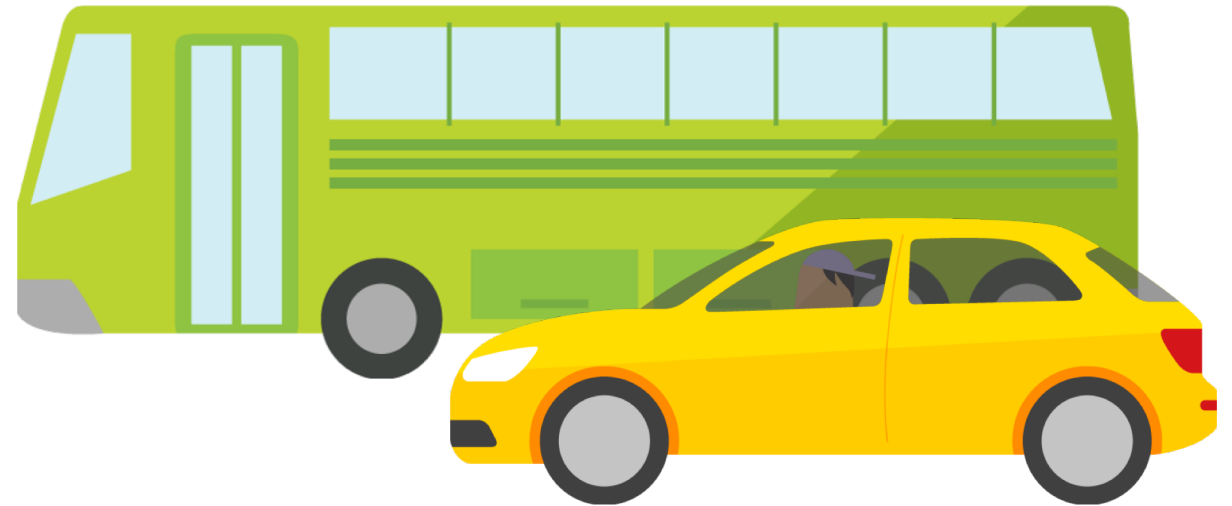

- Ur klimatsynpunkt är det cirka **10x** mer effektivt att förebygga matavfall vid källan än att använda matavfallet för biogasproduktion.
- Vinsten med att minska matproduktionens klimatutsläpp är mycket större än vinsten av att ta hand om maten i efterhand. För det matavfall som ändå uppstår behöver vi bli bättre på att ta hand om materialet och energin i avfallet på ett effektivt sätt.

Biogas

Matavfall som sorteras ut och samlas in behandlas och omvandlas till biogas, som är ett miljövänligt, fossilfritt, koldioxidneutralt drivmedel för bussar och bilar.

↙
1 000 bananskal kan producera
biogas som räcker till att köra
75 km med en biogasbil.

↙
200 bananskal räcker för att
en stadsbuss som drivs av
biogas ska kunna köra 2 km.

En biogasbil kan köra nästan
4 km på 2 kilo matavfall.

En biogasbil kan köra nästan
4 km på 2 kilo matavfall.

Visste du att...

Med allt ditt matavfall insamlat under 1 år kan du köra 192 km.

Om 70% av allt matavfall i Sverige samlas in och rötas så skulle biogasen kunna ersätta...

Om 70% av allt matavfall i Sverige samlas in och rötas så skulle biogasen kunna ersätta... **73 miljoner liter bensin.**
Det är årsförbrukningen för...

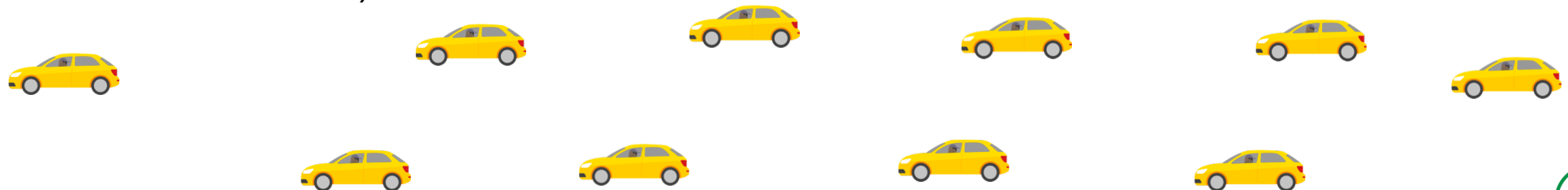
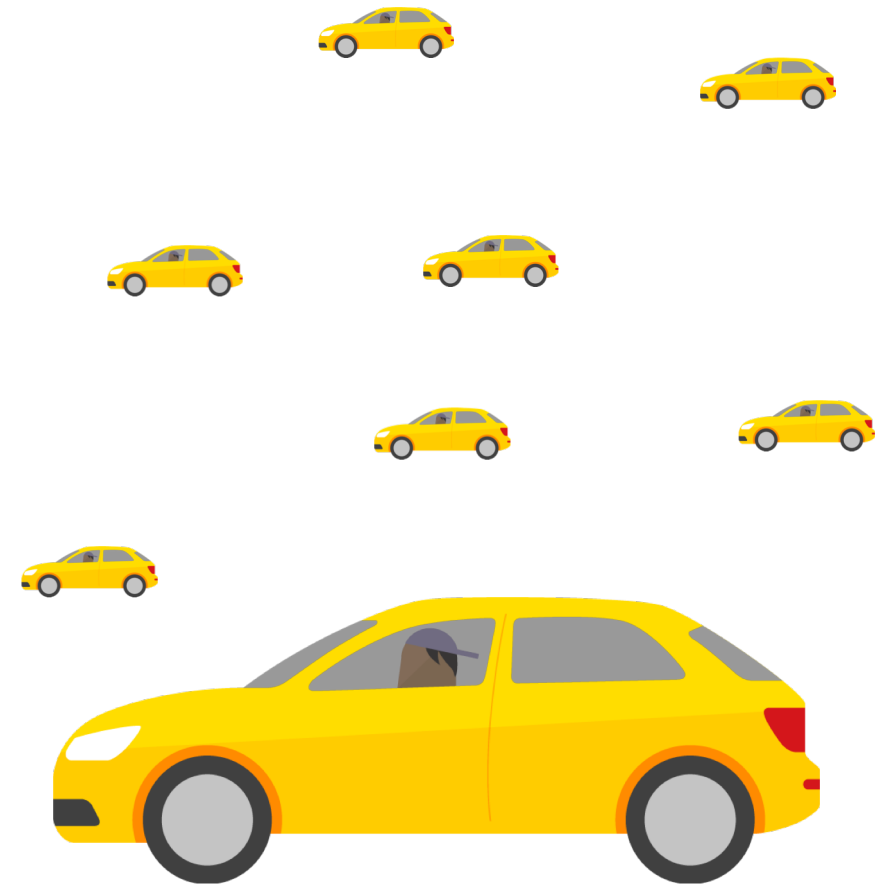

Om 70% av allt matavfall i Sverige samlas in och rötas så skulle biogasen kunna ersätta... **73 miljoner liter bensin.**

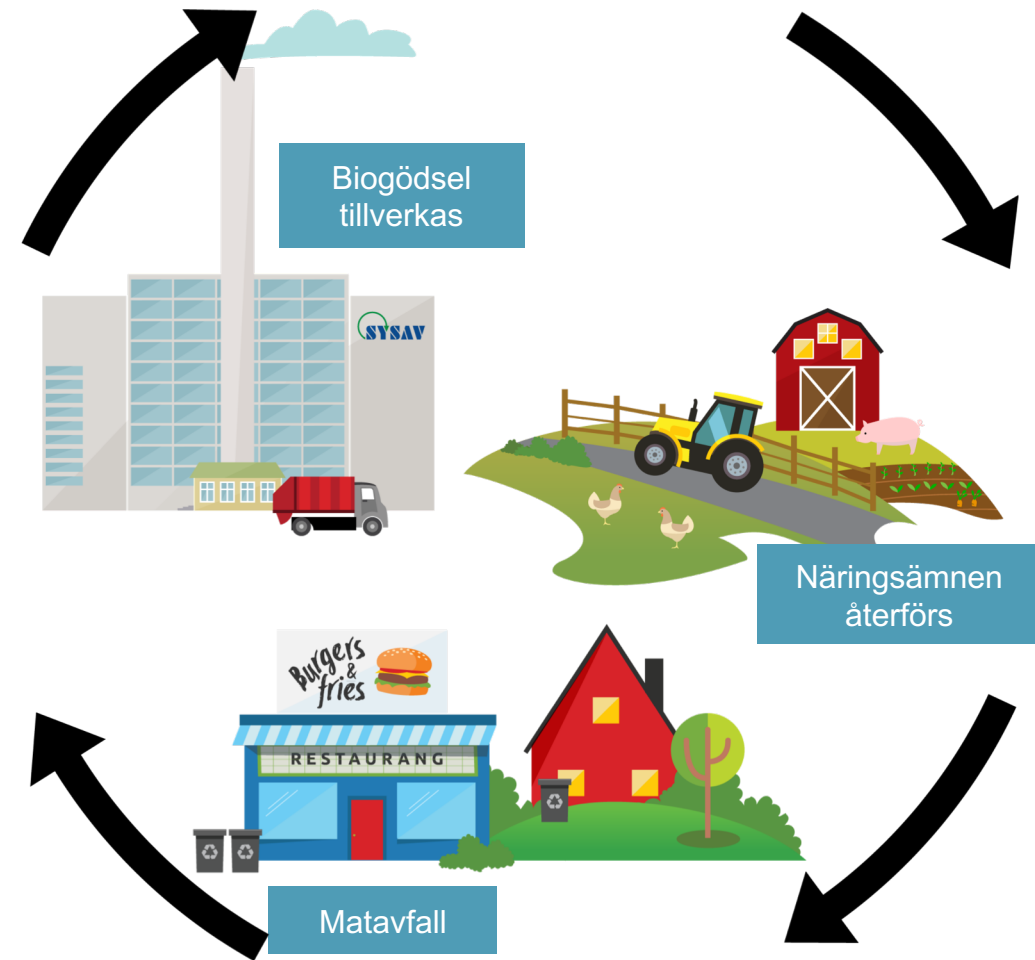
Det är årsförbrukningen för... **85 000 bilar.**

(i Malmö finns ca 123 000 bilar)

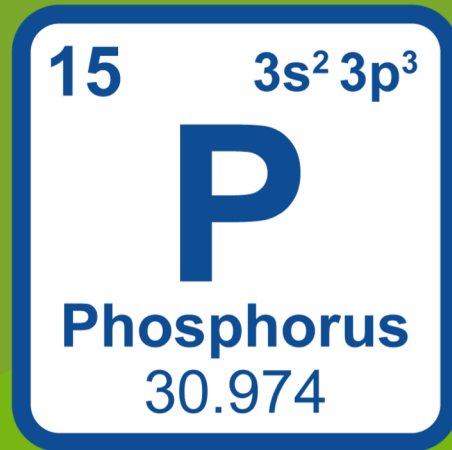
Biogödsel

En restprodukt av biogastillverkningen är biogödsel som återför näringsämnen till åkermarken så att kretsloppet sluts. Två viktiga näringsämnen som biogödsel återför till marken är kväve och fosfor.

=

=

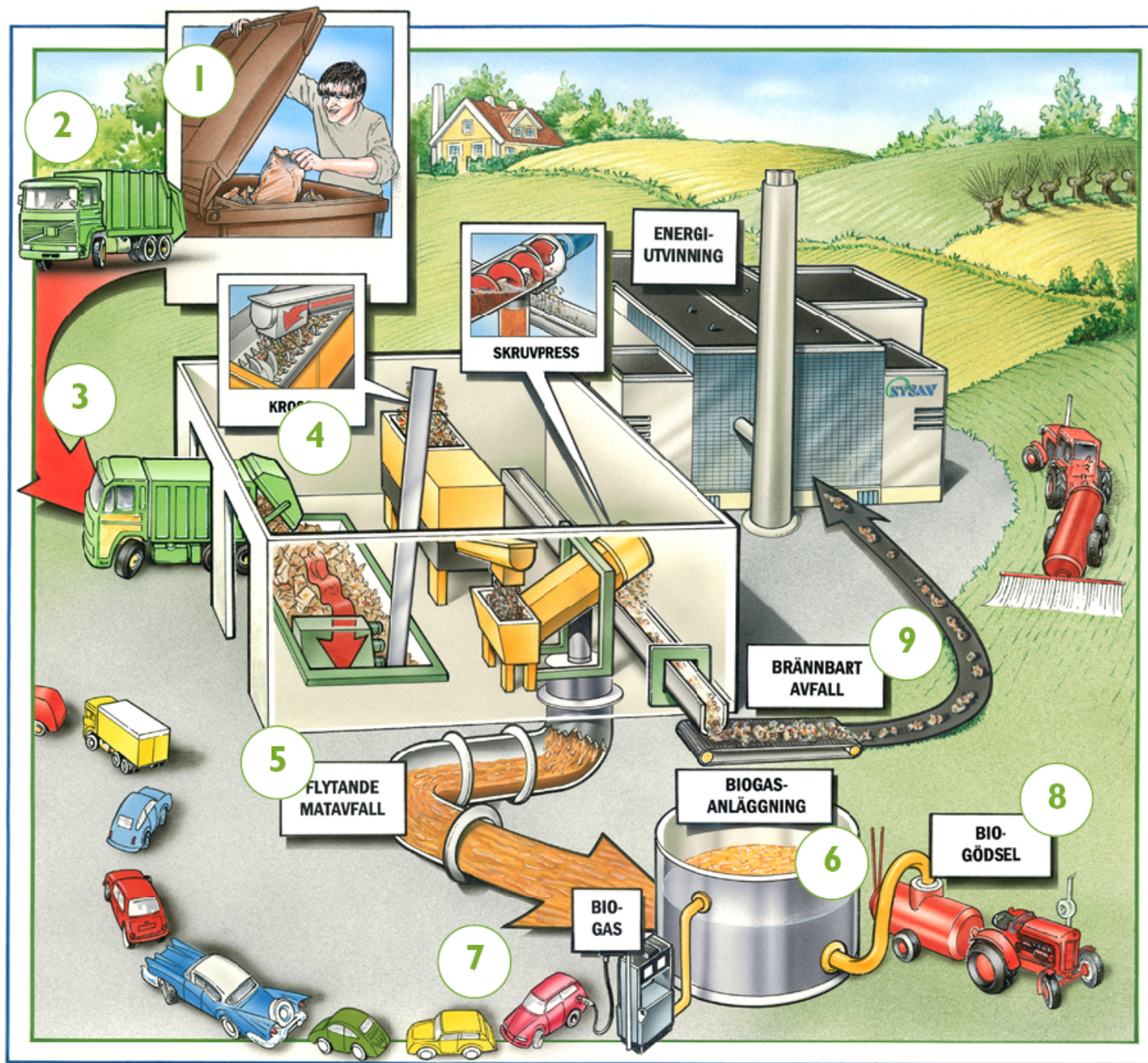

Illustration: Per Josefsson

Länktips

<https://www.livsmedelsverket.se/>

<https://www.hallakonsument.se/miljo-och-hallbarhet/handla-hallbart/markningsguiden/>

<https://www.sysav.se/Om-oss/Om-avfall/Biogas-och-biogodsel/Biogas-och-biogodsel/>